

Żołnierze w służbie historii

https://zolnierzewhistorii.ipn.gov.pl/zwh/form/r425018230,Zespol-Szkol-im-Kajetana-hr-Kickiego-w-Sobieszynie.ht
ml
09.05.2024, 12:45

Wojciech Niedziółka

[Powrót](#)

Pełna
nazwa
szkoły

Zespół Szkół im. Kajetana
hr. Kickiego w
Sobieszynie
08-504
Ułęż
lubelskie

Dane zespołu

Nauczyciel -
Opiekun -
imię i
nazwisko

Wojciech Niedziółka

Pierwszy uczeń

Uczeń 1 -
imię i
nazwisko

Dominika Grzywacz

Drugi uczeń

Uczeń 2 -
imię i
nazwisko

Wiktor Miazio

Trzeci uczeń

Uczeń 3 -
imię i
nazwisko

Patryk Próchniewicz

Sylwetka żołnierza

Imię i
nazwisko
żołnierza

Franciszek Skrzypczyk

Lata
życia

1918-2022

Opis
postaci

Franciszek Skrzypczyk urodził się 30 listopada 1918 roku we wsi Lubojna pod Częstochową jako najmłodszy siedmiorga rodzeństwa. Gdy miał 7 lat umarł mu ojciec, który miał gospodarstwo. Jego ojciec służył w wojsku rosyjskim i brał czynny

udział w wojnie japońsko-rosyjskiej w 1904 i 1905 roku. Franciszek po ukończeniu szkoły powszechnej w 1932 roku podjął naukę w gimnazjum w Częstochowie. Po małej maturze, w lipcu 1936 r. Rozpoczął praktykę w nadleśnictwie Łobodno. W marcu 1939 został powołany do 80. Pułku Piechoty w Słonimie, z którym po przysiędze został wysłany w okolice Mławy wchodząc w skład 20 dywizji piechoty Armii "Modlin". W pierwszych dniach września Skrzypczyk brał udział w bitwie pod Mławą. Następnie dołączył do samodzielnej grupy operacyjnej "Polesie" dowodzonej przez Gen. Franciszka Kleeberga i brał udział w bitwie pod Kockiem, Serokomla i Wołą Gułowską. Kilka dni po ogłoszeniu kapitulacji został schwytany przez Niemców i uwięziony w obozie dla internowanych w twierdzy Dęblin, z której jednak udało mu się uciec i przedostać do Częstochowy. Tam zaangażował się w pracę konspiracyjną w ramach organizacji Biuro Emigracyjne, która zachęcała młodzież do ucieczki do Francji i wstąpienia do Polskich Sił Zbrojnych. Podczas próby aresztowania przez Niemców uciekł i dołączył do partyzantki Armii Krajowej, najpierw w Górach Świętokrzyskich, a następnie w Komarówce na Podlasiu. W 1943 r. Został zatrzymany w łapanie w Łukowie i wywieziony do obozu pracy w Berlinie,

następnie do Salzgitter (posługiwał się wówczas nazwiskiem Jan Ogrodnik). 8 kwietnia 1945 roku został oswobodzony przez 8 Armię Amerykańską. Od maja do lipca 1945 roku jako dowódca plutonu przechodził szkolenie do działań dywersyjnych. W Niemczech pozostał do początku grudnia 1945. Do Polski wrócił pod nazwiskiem Jan Skrzypczyński i przez pewien czas podejmował działania na rzecz konspiracji w Sieradzu i Świdnicy. Uzupełnił wykształcenie w gimnazjum leśnym w Limanowej, po czym objął leśnictwo w pow. Węgrowskim. Całe jego powojenne życie zawodowe związane było z leśnictwem. W 1956 roku wystąpił o przywrócenie prawdziwego nazwiska. W 2019 roku został odznaczony Krzyżem z Mieczami Orderu Krzyża Niepodległości oraz medalem "Pro Patria". 23 czerwca 2021 roku Franciszek Skrzypczyk został awansowany na stopień porucznika rezerwy. Rozkaz nadania wyższego stopnia wojskowego wykonał prawnuk generała Kleeberga gen. Michał Rhode. W uroczystościach promocji oficerskiej wzięła udział drużyna reprezentacyjna ZS w Sobieszynie. W lipcu 2022 roku w wieku 103 lat odszedł z naszego świata. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 27 lipca w kościele parafialnym Sobieszynie. W uroczystości wzięli udział kadeci ZS w Sobieszynie

Skrzypczyk został
pośmiertnie odznaczony
krzyżem komandorskim
Orderu Odrodzenia Polski.

Film o
postaci

<https://youtu.be/7EOGgNn8x-k>

Wykorzys
tane
źródła

<https://relacjebiograficzne.pl/> / TVN 24 /
<https://audiohistoria.pl/>
Franciszek Skrzypczyk,
Lendo Wielkie- historia i
ludzie, Wólka
Sobieszyńska 2013
Wspomnienia z okresu II
wojny światowej
1939-1945 żołnierza Armii
Krajowej Franciszka
Skrzypczyka, Sobieszyn
2007
Karol Ponikowski,
Wojciech Szymaszek,
Śladami ostatniej bitwy
Kampanii Polskiej, Wola
Gułowska, 2018
Zbigniew Słomka, Jan
Tudryn, Franciszek
Skrzypczyk: rówieśnik
niepodległej Polski,
Puławy 2018
Mirosław Sulej, Historia
Placówki 44 Sobieszyn
ZWZ-AK-WIN, Ryki, 2021
Szlakiem tradycji i
ostatnich akordów
Kampanii Wrześniowej,
Wola Gułowska
1939-2010, Wola
Gułowska, 2011
Przeszłość i terażniejszość
Gminy Ułęż, Ułęż 2021

Artykuły
Juliusz S. Tym, Bitwa podk
Kockiej, Polska Zbrojna nr
4/2017, s. 46-51
Małgorzata Szwarzgruber,
Teraz My jesteśmy
świadkami: pamiętajcie o
nas mówią żołnierze

Września 1939 i wojennej
konspiracji, Polska
Zbrojna, nr 11/2019, s.
127-129
Wojciech Niedziółka, 200
lat dla Bohatera,
Tygodnik Powiśla nr
45/2018, s. 9
Wojciech Niedziółka, W
hołdzie POW-iakom,
Tygodnik Powiśla nr
44/2018, s. 14-15

Przemówienia Franciszka
Skrzypczyka
- z okazji 100 rocznicy
odzyskania przez Polskę
niepodległości
wygłoszone przy kościele
w Sobieszynie
- z okazji promocji
oficerskiej wygłoszone
przy Muzeum Czynu
Zbrojnego Kleeberczyków
w Woli Gułowskiej

Miejsce pamięci

Nazwa
miejsca

Muzeum Czynu Bojowego
Kleeberczyków w Woli
Gułowskiej

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa

miejsca
Cmentarz Parafialny w
Sobieszynie

Lokalizacj
a

Zdjęcia

Nazwa
miejsca
Kościół parafialny w
Sobieszynie

Lokalizacja

Zdjęcia

Dokładny opis miejsc

Zdecydowaliśmy się na
zaznaczenie 3 miejsc
związanych z
Franciszkiem
Skrzypczykiem
Muzeum Czynu Zbrojnego
Kleeberczyków (obecnie
w remoncie) w którym
znajdują się pamiątki po
ostatniej bitwie wojny
obronnej Polski 1939 r.
Nieopodal muzeum
znajduje się Sanktuarium
Matki Bożej Patronki
Żołnierzy Wrześnie
- muzeum jest docelowym
miejszem corocznych
rajdów uczniów klas I,
który poznają historię
bitwy pod Wołą Gułowską,
Serokomlą i Kockiem
przez pryzmat jej
lokalnego bohatera
Franciszka Skrzypczyka

Cmentarz Parafialny w

Sobieszynie, na którym spoczywa Franciszek Skrzypczyk- bohater bitew pod Mławą i Wołą Gułowską, rówieśnik niepodległości, żołnierz i leśnik. Z jego inicjatywy na cmentarzu postawiono krzyż "Nigdy więcej wojny". Honorowy opiekę nad grobem lokalnego bohatera sprawują uczniowie ZS w Sobieszynie

Kościół parafialny w Sobieszynie. Z okazji 100 lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, a także 100 rocznicy urodzin Franciszka Skrzypczyka odbyły się w kościele uroczystości upamiętniające żołnierzy POW, którzy polegli w obronie Międzyrzecza Podlaskiego. Z tej okazji Franciszek Skrzypczyk odsłonił pamiątkowy kamień.

Miejsc pamięci związanych z Franciszkiem Skrzypczykiem mogło by być więcej: dom rodzinny w Wólce Sobieszynskiej, cmentarz i pomnik Kleeberczyków w Kocku, ZSZ nr 1 w Dęblinie w którego progach kiedyś gościł Pan Franciszek, a my zrealizowaliśmy Żywą lekcję historii.... Ze względu na ograniczenia portalu postanowiśmy wybrać te miejsca w których przecięły się drogi kadetów od Kickiego i Pana Franciszka

---

Żywa lekcja historii

Opis
przeprow-
adzonej
żywej
lekcji
historii

relacja ze strony:
www.sobieszynbrzozowa.pl

25 maja w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Dęblinie drużyna uczniów od Kickiego przeprowadziła Żywą lekcję historii stanowiącą podsumowanie projektu „Żołnierze w służbie historii”. Udział w podsumowaniu projektu wzięło ok. 60 uczniów ZSZ nr 1 w Dęblinie, przedstawiciele jednostek wojskowych, lokalnych bibliotek publicznych, nauczyciele oraz dyrektor ZS w Sobieszynie Aleksandra Kociszewska.

Odbiorców projektu chcemy multiplikować poprzez zamieszczenie relacji w gazecie lokalnej Twój Głos, Radiu Lublin, ZSZ nr 1 w Dęblinie, a także na stronie Starostwa Powiatowego w Rykach. Poniżej linki

<https://radio.lublin.pl/2023/05/w-historii-zapisał-sie-zlotymi-zgloskami-uczniowie-przypominaja-postac-por-franciszka-skrzypczyka/>
<https://www.ryki.powiat.pl/aktualnosc/n,273009,zywa-lekcja-historii-poswiecona-por->

franciszki-
skrzypczyki.html
<https://zsz1deblin.pl/a,1223,zywa-lekcja-historii>
Informacje o realizacji
projektu znajdują się
również na fb szkoły
sobieszynbrzozowa

Od ponad trzech
miesięcy: Dominika
Grzywacz, Wiktor Miazio i
Patryk Próchniewicz „pod
dowództwem” Wojciecha
Niedziółki-nauczyciela
historii zgłębiali historię
lokalnego bohatera por.
Franciszka Skrzypczyka-
uczestnika walk pod
Mławą i Wolą Gułowską,
najdłużej żyjącego
podkomendnego gen.
Franciszka Kleeberga.

W dęblińskiej szkole
noszącej imię ostatniego
dowódcy Wojny Obronnej
Polski na podsumowaniu
projektu zagościli: por.
Agnieszka Margol-
Szuwara reprezentująca
komendanta CSiL płk.
Mariusza Borucińskiego,
chor. Robert Pieńkosz z
22 Dęblińskiego Batalionu
Lekkiej Piechoty WOT
reprezentujący płk
Zbigniewa Krzyszczuka-
dowódcę 2 Lubelskiej
Brygady Obrony
Terytorialnej, dowódcę 19
Lubelskiej Brygady
Zmechanizowanej gen.
Rafała Miernika
reprezentował kpr. Karol
Rećko. Warto wspomnieć,
że w podsumowaniu
wzięli również uczniowie i
nauczyciele dęblińskiej
szkoły, a także
reprezentujące Miejską
Bibliotekę Publiczną w
Dęblinie: Magdalena
Krasuska- dyrektor oraz
Dorota Ścibior.

Konkurs żołnierze w
służbie historii to wspólne

przedsięwzięcie Instytutu Pamięci Narodowej i Ministerstwa Obrony Narodowej, którego adresatem są uczniowie klas mundurowych. Jego celem jest zainteresowanie najnowszą historią Polski ze szczególnym uwzględnieniem historii oręża polskiego w XX wieku oraz jego wkład w budowę niepodległego i niezależnego Państwa Polskiego.

W ramach konkursu na platformie internetowej na drużynę od Kickiego czekały następujące zadania: wybór bohatera, opracowanie Jego życiorysu, wybranie i oznaczenie na mapie miejsc pamięci z nim związanych, zmontowanie 3 minutowego filmu oraz przeprowadzenie Żywej lekcji historii stanowiącej podsumowanie pracy badawczej i przekazanie innym zdobytej na temat bohatera wiedzy.

Dominika Grzywacz podkreśla: naszą przygodę z lokalną historią rozpoczęliśmy od pieszego rajdu Śladami ostatniej bitwy gen. Kleoberga. Pokonując ponad 30 kilometrową trasę po raz pierwszy usłyszeliśmy historię Franciszka Skrzypczyka. Nikt z nas jeszcze wtedy nie wiedział, że nasze ścieżki się skrzyżują. Do tej pory o bohaterach mogliśmy uczyć się na lekcjach historii- dodają zgodnie Patryk Próchniewicz i Wiktor Miazio- my mieliśmy to szczęście, że Pana Franciszka mogliśmy spotkać porozmawiać z

Nim, wysłuchać Jego
świadectwa.

Elementem
podsumowania konkursu
było przedstawienie
życiorysu Bohatera.
Szczególną uwagę
zwróciliśmy na spotkania
kadetów „od Kickiego” z
Panem Franciszkiem.
Pierwsze z nich to
wspólne świętowanie Jego
100 urodzin w
sobieszyńskim kościele,
kiedy na widok młodych
ludzi w mundurach Panu
Franciszkowi zakręciła się
łezka wzruszenia, a
potem skierował do nas
przepiękny list w którym
napisał: Serdecznie Wam
dziękuję za przybycie na
uroczystość 100 letnich
urodzin. Sprawiliście mi
ogromną radość. Dzięki
Wam ten dzień był
jeszcze bardziej
wyjątkowy. Składam
wyrazy wdzięczności i
szacunku dla grona
nauczycielskiego (...)
wierzę, że Wasz wysiłek
uczyni z nich ludzi
mądrych i szlachetnych.
Pan Franciszek był
równolatkiem
niepodległości, więc w
2018 roku mogliśmy się z
nim spotkać jeszcze raz
podczas odsłonięcia
pomnika
upamiętniającego
lokalnych żołnierzy POW..
Bardzo osobisty wymiar
dla uczestników projektu
było zaproszenie na
promocję oficerską Pana
Franciszka. Razem z
żołnierzami 19 Lubelskiej
Brygady
Zmechanizowanej
stanowiliśmy asystę
honorową podczas
uroczystości wręczenia
przez gen. Michała
Rhode- prawnuka gen.
Kleeberga patentu

oficerskiego Panu Franciszkowi. Gen. Rhode stał się dla nas kolejnym świadkiem historii, którego na historycznym szlaku mogliśmy spotkać jeszcze kilka razy. Gen. Rhode dołożył również „swoją cegiełkę” do konkursowego filmu. W marcu 2022 r. „uzbrojeni” w obowiązkowe Ptasie mleczko stanęliśmy w domu Pana Franciszka, ciesząc się, że widzimy go w dobrym zdrowiu- wspomina Wojciech Niedziółka- od Rodziny dowiedzieliśmy się, że codziennie Pan Franciszek wokół domu pokonuje ok. 2 kilometrowy dystans. 3 miesiące później dotarła do nas wiadomość o Jego śmierci. Nie zabrakło uczniów od Kickiego na uroczystościach pogrzebowych Pana Franciszka, ale jeżeli ktoś myśli, że to koniec spotkań z naszym lokalnym Bohaterem jest w błędzie. Co roku klasy I wyruszają na pieszą wędrówkę śladami Ostatniej bitwy gen. Kleeberga, od 2022 jest to rajd pamięci por. Franciszka Skrzypczyka. Organizując inne historyczne przedsięwzięcia, których trasa biegnie przez Sobieszyn zawsze zapalamy światło pamięci na Jego grobie. Również podsumowanie pracy badawczej uczniów od Kickiego jest oddaniem hołdu Panu Franciszkowi, a za Jego pośrednictwem Wszystkim, którzy walczyli w obronie wolnej Ojczyzny. Panie Franciszku! Panie Poruczniku! W naszych sercach i pamięci ma Pan wybudowany pomnik

trwalszy niż ze spżu.
Byliśmy z Panem za życia,
pamiętamy o Panu po
śmierci. Chwała
Bohaterom.
Nie byłoby wielkich
dowódców, gdyby nie
zwykli żołnierze, którzy
przez to czego dokonali
stali się NIEZWYKLI

Zdjęcia

Pliki

